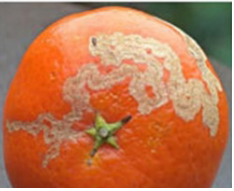
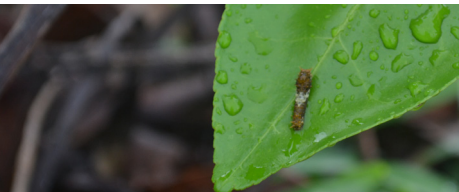
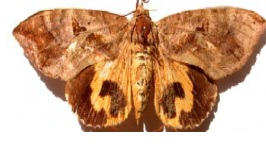
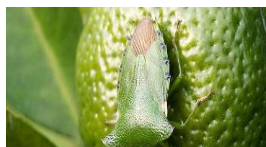
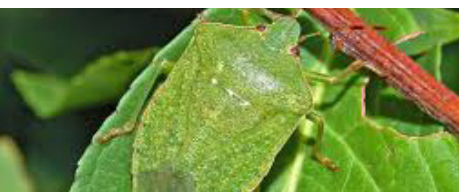

CÁCH NHẬN BIẾT VÀ PHÒNG TRỪ SÂU BỆNH HẠI TRÊN CÂY CÓ MÚI

STI PROJECT

Biên soạn: Lê Thị Tuyết, Đàm Việt Bắc, Trần Hà My, Phạm Thanh Vân

SÂU HẠI

 Loại sâu	 Triệu chứng và bộ phận nhận biết	 Biện pháp phòng trừ
 SÂU VẼ BÙA	Chúng thường để lại những đường trắng ngoằn ngoèo trên các lá non, cành non, quả non hoặc lá bị co rúm, biến dạng làm giảm khả năng sinh trưởng của chồi non. Loại sâu này còn tạo điều kiện cho bệnh loét xâm nhập. 	Phun thuốc cho mỗi đợt lộc: • Phun lần 1 khi nhú lộc. • Phun lần 2 sau từ 7-10 ngày. Dùng một trong các thuốc sau: • *Thuốc có nguồn gốc sinh học (có hoạt chất Emamectin và Amamectin) là: Emalusa; Tasieuf; Khùng, Angun, Brightin... • Thuốc hóa học nội hấp cao là: Regent 800WP, Padan 95SP, Voliam tago 0.63...
 RẦY CHỔNG CÀNH	Chích hút lá, đọt, chồi non làm cho chồi mon sần sùi, lá non nhỏ và xoắn lại. Đồng thời truyền vi khuẩn gây bệnh Greening. 	Phun cho mỗi đợt lộc: • Phun lần 1 khi cây phát lộc • Phun lần 2 khi lộc rõ Dùng một trong các loại thuốc sau: Shepra 0,2%, Trebon 0,2%, Angun, Emalusa...
 SÂU ĐỤC THÂN	Đục trên cành, thân, gốc cây làm cho cây suy yếu và chết. 	• Với sâu non: Với cành non thì bẻ phần héo; với sâu đã đục vào trong cành lớn, thân cây hoặc gốc cây thì có thể dùng một sợi dây thép nhỏ luồn vào để ngoáy và kéo sâu non ra qua các lỗ đục phân và mật của trên thân, cành hoặc gốc cây. • Với sâu trưởng thành: Dùng vợt hoặc bắt bằng tay đối với con trưởng thành vũ hoá và đẻ trứng. • Sau khi thu hoạch quả: Quét vôi hoặc Boóc-đô (pha tỉ lệ: 1 phần đồng sun-phát + 1 phần vôi tôi + 20 phần nước) vào gốc cây, thân cây từ 1m trở xuống để phòng các loại nấm bệnh và hạn chế việc đẻ trứng của các loại xén tóc.
 NHỆN ĐỎ, NHỆN TRẮNG	Chích hút trên lá, cành, hoa và quả non. Nhện đỏ chính hút nhựa tạo các vết chấm nhỏ màu trắng bạc hơi vàng. Nhện trắng gây hại làm lá non nhỏ, dày, màu hơi nhạt và đôi khi gây rậm quả. 	• Phun thuốc 2 lần khi cây nhú nụ hoa hoặc lộc, mỗi lần cách nhau từ 7 - 10 ngày. • Không nên sử dụng một loại thuốc kéo dài nhiều lần (dù thuốc đó đạt hiệu quả cao) vì nhện đỏ có tính kháng thuốc rất cao. • Phun luân phiên bằng một trong các loại thuốc sau: *SK Enspray 99EC; Danitol 10ec; Nissorun 5ec; Comite 73ec; Ortus 5ec; Kelthane 18,5ec; Microthiol 80WP...
 SÂU BƯỚM PHƯỢNG	Ăn lá non, lá bánh tẻ làm cho lá bị khuyết. 	• Phun thuốc cho mỗi đợt lộc từ 1 – 2 lần. Mỗi lần cách nhau từ 7 - 10 ngày. • Dùng một trong các loại thuốc sau: Supracid 0,2% hoặc Sumicidin 0,2%.
 NGÀI CHÍCH HÚT	Chích hút dịch trên quả, tạo vết thương cho nấm xâm nhập và làm thối, rụng quả. 	• Bẫy ngài bằng lồng lưới, xông khói, hun đuổi. • Hoặc bẫy bằng bả với thành phần Nated 5% + nước ép của dứa, cam, mía (1 bả/100 m²) hoặc bả Naled + Metyl Eugenol 95%. • Nếu là ngài chích hút trưởng thành, có thể dùng đèn pin hoặc đèn ác quy soi và dùng vợt bắt vào ban đêm (từ 6 - 10 giờ tối).
 RUỒI ĐỤC QUẢ	Chích hút trên quả, đẻ trứng, nở thành sâu non làm quả thối rụng hàng loạt. 	• Phun thuốc Phenthoate (Dimephenthoate) hoặc Fenvalerate để phòng trừ ruồi đục quả. • Bẫy bằng bả gồm Nated + Metyl Eugenol 95% và kết hợp áp dụng biện pháp quản lý dịch hại tổng hợp (IPM) như tia canh, tạo tán. • Thu gom toàn bộ quả bị nhiễm ở trên cây và quả đã rụng, ngâm trong nước vôi nồng độ 1% ít nhất 24 giờ để diệt sâu non.
 CÁC LOẠI BỘ XÍT	Chích hút lá, cành non, hoa và quả. Khi quả nhỏ sẽ bị vàng, chai và rụng. Nếu quả lớn sẽ bị thối và ở vết chích có một chấm nhỏ với một quầng màu nâu. 	Dùng một trong các loại thuốc sau: Sherpa 0,2%, Sherzol 0,2%, Deptex 0,3%

 CÂY CẦU XANH	Ăn các lộc non, lá non và quả non. 	• Kiểm tra vườn vào các đợt lộc, nếu xuất hiện cây cầu cần phun thuốc 2 lần, mỗi lần cách nhau từ 7 – 10 ngày. • Dùng một trong các loại thuốc sau: Cyperan 5EC/ 10EC/ 25EC, SecGaigon 5EC/ 10EC, Sherbush 5EC/10EC, Basudin 50EC, Diaphos 50EC...
---	---	--

BỆNH HẠI

 BỆNH VÀNG LÁ	Bị vàng cả phiến và gân lá, ban đầu là lá già sau đó đến các lá non rồi rụng dần. Rễ cây bị hư thối, vỏ rễ tuột khỏi phần sinh gỗ. Cây còi cọc, xơ xác và chết sau vài năm. 	• Phòng bệnh vàng lá thối rễ cần ủ phân chuồng hoại mục với chế phẩm ủ phân như: Hatimic, Trechoderma, SH-BV1 để bón cho cây 2 lần (tháng 5 và 10) nhằm hạn chế nấm bệnh phát triển. • Khi có dấu hiệu chớm nhiễm bệnh cần dùng Ridomil gold 68WP phun và tưới vào gốc cây 2 lần (lần 1 cách lần 2 từ 7-10 ngày). • Chặt bỏ tận gốc cây bệnh, vệ sinh vườn cây sạch sẽ để diệt mô giới truyền bệnh.
 BỆNH LOẾT	Xuất hiện ở lá non, cành non, quả non. Lá non sẽ có những chấm nhỏ có đường kính trên dưới 1mm, màu vàng hoặc nâu nhạt, dễ bị rụng. Ở quả cũng tương tự lá, quả xù xì màu hơi nâu, mép ngoài có gờ nổi lên, ở giữa vết bệnh mô chết rạn nứt. Vỏ quả có thể bị loét, biến dạng, ít nước, dễ rụng. 	• Phun thuốc cho mỗi đợt lộc 2 lần, mỗi lần cách nhau từ 7 – 10 ngày. • Dùng một trong các loại thuốc đặc trị vi khuẩn như: Aliette, Xantoxin 40WP.
 BỆNH MUỘI ĐEN	Ở lá, quả, thân cành bị bám một lớp nấm màu đen trên bề mặt. 	• Phun một trong các loại thuốc sau: Boóc-đô 1%, đồng sun-phát 0,5%, Champion, Ridomil gold phun ướt 2 mặt lá. • Phun lặp lại lần 2 sau từ 7-10 ngày.
 BỆNH CHẢY GÔM	Xảy ra ở gốc, thân, cành cây hoặc tại các vết ghép. Vết bệnh có màu nâu trên vỏ, chảy nhựa vàng và chuyển nâu khi khô. Bệnh trên lá sẽ làm vàng lá nhất là gân lá, sau đó lá bị rụng, chồi bị xoắn, cành bị khô và chết. Trên quả sẽ làm quả bị thối nâu. 	• Dùng dao sắc để hết phần vỏ bị thối. • Dùng thuốc Aliette 0,3% phun lên thân, cành 2 lần, mỗi lần cách nhau 10 ngày. • Khi thấy vết bệnh ra đa non dùng phân bón vừa mới thái ra trộn với thuốc Aliette đắp vào vết bệnh.
 BỆNH GHỀ (BỆNH SẸO)	Xuất hiện ở mặt dưới lá non, quả non, cành non. Lá sẽ có chấm nhỏ trong mờ, nhô ra dưới mặt sau của lá thành các mụn nhỏ như ghẻ. Lá bị cong ngược về một phía, vằn vẹo và biến dạng. Nếu bị nặng lá sẽ vàng và rụng. Bệnh trên quả sẽ nổi gai sần, màu nâu xám. Vết bệnh trên cành sẽ lồi như trên lá, cành bị sần và có các vảy màu vàng. 	• Dùng một trong các loại thuốc sau: Boóc-đô 1%, Champion, Anvil 55C phun 2 lần trong giai đoạn lộc rõ hoặc giai đoạn quả non. Mỗi đợt phun cách nhau từ 7 - 10 ngày.

LỊCH PHÁT SINH, PHÁT TRIỂN SÂU BỆNH HẠI

Sâu, bệnh	Tháng											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Greening												
Sâu vẽ bùa												
Sâu nhớt												
Đòi đục nụ												
Bệnh loét												
Bệnh ghẻ												
Nhện đỏ, trắng												
Bệnh chảy gôm												
Đốm dầu												
Cây cầu												
Ruồi đục quả												
Sâu đục cành												
Ngài chích hút												

Ghi chú: — Phát sinh — Phát triển — Phát triển mạnh

*Khuyến khích sử dụng thuốc trừ sâu sinh học hoặc chế phẩm sinh học trong thời kỳ sâu bệnh.

LƯU Ý:

- Tia canh, tạo tán để vườn thông thoáng, kết hợp với việc bón phân đầy đủ, cần đối giúp cho cây khỏe, sinh trưởng, phát triển tốt và tăng khả năng chống chịu với sâu bệnh hại.
- Thăm vườn thường xuyên để kịp thời phát hiện thời điểm phát sinh ban đầu của sâu bệnh và diệt ngay từ ban đầu.
- Đối với quả bị nhiễm sâu hại, nên thu gom và tiêu hủy toàn bộ quả sâu và quả đã rụng bằng cách đào hố chôn có phủ vôi hoặc ngâm trong nước vôi nồng độ 1% trong thời gian trên 24 giờ để diệt sâu non.
- Bao quả là biện pháp có hiệu quả cao nhất đối với các loại sâu hại quả. Bao quả khi quả to bằng quả chanh (dùng loại túi chuyên dụng hoặc túi phải thoát được hơi nước).